

ROMÂNIA

MAȘTEREA

Biblioteca Universității Cluj

25 bani Posta NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

SĂRBĂTOAREA UNIRII

În perspectiva vremii, ce-și ninge anii peste creștetile noastre, evenimentul istoric dela 1 Decembrie 1918 câștigă tot mai mult în strălucirea lui nemărginită. Treptat el va trece în împărăția legendei, și după veacuri de bucurii și sbucium românesc, urmașii fericiți îi vor cântări semnificația națională în analogii emoționante culese din nemuritoarele epopee ale lumii antice.

Contemporani ai ei, astăzi încă nu putem vedea precis proporțiile gigantice ale unirii dela *Alba-Iulia*. Îi simțim doar consecințele politice binecuvântate, căci a smuls Ardealul de sub dominațiunea sufocantă a unei mari împărății europene, considerată nebiruită prin forța ei armată și alianțele ei diplomatice. Atâția dintre noi plutim pare că și astăzi pe aripi de vis, când în alergarea trenului străbăteam văile pitorești ale Carpaților, fără a mai întâlni privirea fioroșilor jandarmi cu pene de cocoș ai Statului maghiar milenar. E una din minunile fără seamăn ale istoriei, care a prăbușit iremediabil puternica monarhie habsburgică, spre a ridica pe ruinele ei, din pulbera umilinței, numeroase popoare la viață și libertate națională deplină. Se împlinea astfel nu numai un etern comandament al dreptății divine, ce stă la temelia lumii materiale, dar în același timp lua întruchipare și idealul de unitate, spre care tind în mod firesc fiii aceluiaș neam răslețit. E de sigur impresionant, că din toate neamurile ținute sub jugul pajurei cu două capete, Românii au avut norocul suprem de a prăznuî o înfăptuire integrală a sfințelor aspirațiuni naționale. Căci dacă judecați greșite au putut frânge în două Banatul indivizibil ca unitate etnică și economică, în schimb la *Alba-Iulia* anulului 1918, am putut pe cetlul într'un elan cuceritor înfrățirea pe veci a Ardealului, cu *Basarabia* și *Bucovina*, cele două provincii scumpe, dar mai

înstrăinate, sub acelaș steag liberator al *Patriei-Mame*. Era în acest act de miraculoasă unire satisfacția imensă dăruită unui neam, după secole de dureri și îngenunchieri, suportate cu o credință în stare să mute și munții din loc.

*

Căci aici în cetățuia noastră de veche moștenire daco-romană noi am rezistat eroic de-a lungul vremurilor aspre, înfruntând toate furtunile ce ne-au bătut, ca să ieșim — după atâtea semînții războinice dispărute — mai viguroși și mai oțeliți pentru luptele necurmăte, ce ne așteptau la fiecare pas al vieții. Care a fost taina acestei perseverări victorioase a Ardealului românesc, în ciuda celor mai cumplite adversități, din câte se înseamnă în cartea neamurilor? Fără îndoială, *creștinismul* lui nezguduit și *comunitatea* de *simțire* cu frații din Principate, sunt cele două pârghii morale, pe cari s'a sprijinit necontenit întreaga noastră existență națională. De aceea, am putut servi științei, ca și politicii, cel mai impresionant exemplu de unitate lingvistică și spirituală, deși ne-am desvoltat sub diverse stăpâniri străine și dușmănoase. Urmăriți trecutul nostru, în cercetările tot mai ample și mai complecte ale savanților, și veți da de probe abondente cu privire la această îndoită unitate religioasă și de rasă, ce străbate ca un fir roșu toate fazele istorice ale neamului românesc.

Strânși în jurul altarelor sfinte, preoți și popor, am dus toate luptele noastre de apărare și toate acțiunile curajoase pentru desrobire, convinși dela început, că sub semnul *Crucei* totdeauna suferințele sunt mai ușoare, iar biruințele mai sigure. Luați numai cele două sute de ani din urmă ale Ardealului, cu cele trei figuri mari *Horia*, *Iancu* și *Șaguna*, cari au dominat evenimentele, spre a ne da seama, că toate clasele noastre sociale erau călăuzite de aceleași in-

tințe de simțire și gândire, indispensabile oricărei lupte pentru triumful idealurilor eterne. De această solidaritate sufletească puternică dintre cler, cărturari și popor, cimentată în fumul de tămâie al Bisericilor străbune, s'au frânt una după alta asalturile violente ale vrăjmașilor cutropitori.

*

Cu cât prigonirile dușmane erau mai intense și mai sistematice, tinzând pe față la suprimarea noastră etnică, cu atât mai mult creștea conștiința națională și lua forme tot mai clare idealul suprem, de sfărmară a lanțurilor și creierea Statului tuturor Românilor. Posibilitatea lui de realizare într'o zi nebănuită, ne-o da — s'o recunoaștem sincer — vecinătatea fericită a Regatului liber, care ne susținuse generos în toate mișcările noastre, pregătind, prin înțelepciunea și patriotismul conducătorilor săi, sufletul neamului de pretutindeni în așteptarea evenimentului coalescent.

Când ceasul cel mare bătut, Regatul aruncându-și în cumpană însăși existența lui, știu să sângereze din mii de piepturi, ca să ne aducă mântuirea. Ardealul l-a înțeles, Ardealul l-a urmat, și în splendida adunare națională din cetatea lui *Mihai-Viteazul*, el a îmbrățișat cu lacrimi de bucurie cerească

„Deci ce vom zice noi în fața tuturor acestor lucruri? Dacă Dumnezeu este cu noi, cine va fi împotriva noastră?”

Romani 8, 31.

Țara desrobitoare, mărturisindu-se unită cu ea pe vecie.

Astfel actul netrecător dela *Alba-Iulia*, simbolizează, în măreția lui istorică, răsplata dumnezeiască a credințelor și jertfelor milenare, închinată idealului de libertate și unitate politică a neamului românesc.

Înfăptuindu-l cu vijelioasă însuflețire, Ardealul a pus pentru totdeauna, în lumina istoriei, virtuțile lui alese și conștiința lui puternică despre misiunea României Mari, aici la gurile Dunării. Fără a vedea în Unirea dela *Alba-Iulia* o finalitate, ci o piatră de hotar care înseamnă adevărata epocă de afirmare a sufletului românesc în cadrul vieții universale, noi ne legăm să-i deslușim tot mai limpede această înaltă semnificație, pentru a fi demni de sărbătorirea ei perpetuă și rodnică.

Pomenind în această zi, cu adâncă evlavie și nemărginită recunoștință, mulțimea nesfârșită de eroi și mucenici, cari în cursul vremurilor și până în zilele noastre și-au pus viața și sufletul lor în slujba visului divin, — nu vom uita niciodată, că ei au fost inspirați de *credința* Bisericii noastre, care și-a înțeles deplin rosturile ei în lume.

Așezată în cadrul ei mistic, ziua de 1 Decembrie 1918 își primește aureola de sfințenie, care ne va înălța sufletele și va lumina mereu cărările destinelor noastre de glorie.

—∞—

Preoți, plecați la Maglavit!

Ca și pământul însetat și întărit de seceta îndelungată, sunt azi și sufletele oamenilor, înpietrite și improprie primirei adevărilor divine. Preotul de azi mai mult ca oricând e chemat acum să răspândească cu cuvântul și fapta, printre credincioși, balsamul alinător, asupra unor dureri și neputințe, cari par a nu mai avea sfârșit... Și tocmai acum munca preotului e atât de grea, e suspectat de toate părțile, iar necredincioșii îi contestă sinceritatea și valoarea operei ce înfăptuește.

Să existe oare vre-eun preot, care

înțelegând greutățile inerente misiunii sale să nu roage pe Dumnezeu, în fața sfântului Altar, să facă și azi o minune, să dea un semn ceresc pe pământ, care să desmorțască conștiințele adormite ale credincioșilor, ca prin făgașul bisericii noastre, să ajungă la mântuirea sufletelor? Căci vedem zilnic cele mai sfinte porunci divine călcate cu atâta ușurință și nepăsare în picioare, fără a mai aminti ispitele de cari te lovești la tot pasul.

În astfel de împrejurări grele, preotul trebuie să prindă orice prilej bun,

care poate aduce radicale schimbări spre bine, în turma încredințată lui. Prilejul a sosit. Înțeleg evenimentele dela Maglavit. Vestea despre arătările lui Dumnezeu ciobanului Petrache, s'a răspândit cu repeziciune uimitoare și în cele mai umile și îndepărtate cătune. Numărul celor cari iau calea Maglavitului crește enorm. Nu curiozitatea, nici promisiunea unor desfătări îi pornește pe drumul lung, ci o credință vie nebănuită până acum, o încredere desăvârșită, o nădejde de vindecare a durerilor atât de felurite. Mărturisesc că o cerință a sufletului meu a fost, să mă apropiu și eu de acele meleaguri și nu regret, am simțit la mine o ameliorare a morbului meu, dar mai presus de toate un nou și puternic imbold spre propovăduire.

Unde e durerea mai mare, acolo e și credința mai vie!

E destul să vezi sutele de suferinzi dela „buturugi“, răbdarea cu care stau cu capetele lipite de crucile ridicate de evlavioși și milostivi, ca fără să vrei, să-ți vină în minte răbdarea slăbănogului dela lacul Vitezda, care 38 de ani în șir a tot așteptat mișcarea apei.

Locul dela „buturugi“ e o adevărată „vale a plângerii.“ Îți arată o icoană fidelă a tuturor durerilor și neputințelor omenești. Demenți, orbi, surdo-muți, epileptici, chiunși, ologi, sifilitici etc., se tângue și ridică încontinuu rugă spre cer, cercetați fiind odată la zi de Petrache. E atâta credință, atâta nădejde la acești nenorociți, îți inspiră atâta milă, încât cu lacrimi în ochi, te prosternezi la pământ, rugându-te atotputerniciei dumnezeiești pentru tine, pentru ai tăi și pentru acești nenorociți de alături. Atât e de ajuns, ca să-ți fie răsplătită osteneala unui drum până la Maglavit.

Cu câtă frică și evlavie se apropie unii de craca uscată, care să-ți picure 2—3 picuri, dovada vredniciei tale.

La stână, Petrache vorbește odată la zi. Vorbește cu atâta simplitate, dar cu atâta convingere, are idei atât de profunde în sfaturile pe cari le

dă ascultătorilor, după ce spune arătările; gesturile îi sunt atât de potrivite, încât toate acestea te pun în uimire. Privirea îi devine fascinantă, îi vibrează toate fibrele feței și mulțumirea lucrului înfăptuit, strălucește pe fața lui.

Are atâta putere de convingere, încât îi stăpânește pe toți. Un nechibzuit care l-ar lua în derâdere, nu ar putea scăpa de furia masei de oameni credincioși.

Și cu toate acestea, Petrache nu-și atribue nici o putere, nici un merit.

Întors acasă dela Maglavit, Duminecă în 20 I. tr., am avut atâți credincioși la biserică, cum n'am mai văzut; toți dorind să afle despre cele dela Maglavit și sunt convins că cei propovăduite cu această ocazie, au căzut pe pământ bun roditor.

Cred deci în minunile înfăptuite prin puterea credinței și harul lui Dumnezeu, la Maglavit. Cu aceeași credință s'au întors și sătenii cari m'au întovărășit. Nu voi înceta de a îndemna și pe alții să meargă, ca apoi reintorși, întăriți în credință, să începem o viață mai strâns legată de biserică și credința în Dumnezeu.

Recomand fraților preoți astfel de pelerinagii, pentru că le pot aduce multă ușurare în activitatea pastorală și un mare succes în combaterea sectelor, cari au dispărut cu desăvârșire, după cum mi s'a relatat, în jurul Maglavitului.

Sunt convins, că mulțumită evenimentelor dela Maglavit, va începe la sate o viață nouă și tocmai prin faptul, că propovăduitorul e un simplu cioban, deci apropiat masei țărănești, se va reuși pe deplin. Petrache nu e un pericol pentru biserică, ci un prețios colaborator al preoțimii.

E timpul și locul să prindem cu toți preoții acest prilej prielnic. „Iată acum este vreme bine primită (II Cor. 2). Nu lăsați să se stingă lumina, știind că „Domnul va da cuvânt celor ce binevestesc cu putere multă“ (Psalm 68).

Pr. AUREL GLIGA

„*Povățuiește asemenea pe cei tineri să fie înfrânați.*“ Tit, 2, 6.

Congresul economic al Ardealului.

Joi 28 I. c. a avut loc la Cluj cel dintâi congres economic al Românilor de dincoace de Carpați. Evenimentul deosebit de important a fost evidențiat prin numărul extraordinar al participanților, pe deasupra deosebirilor politice, cât și prin faptul, că el a fost prezidat de Biserica națională, ca în zilele mari ale neamului. După doxologia din Catedrală, unde a vorbit părintele protopop Nicolae Vasiliu, asistența a trecut în Teatrul Național, care s'a dovedit prea mic pentru asemenea manifestațiuni. Î. P. Sf. Mitropolit Nicolae Bălan, proclamat președinte, deschide congresul, arătând însemnătatea lui capitală într-o cuvântare strălucită. Tot Î. P. Sf. Sa a citit frumoasa scrisoare a P. Sf. nostru Episcop Nicolae — o autoritate în materie financiară — care-și scuză absența din cauză de boală. Au luat apoi cuvântul dd. prof. I. Lupaș, raportorul Ilie Olteanu, P. S. Episcop I. Hossu, Al. Vaida-Voevod, Octavian Goga, Stelian Poescu, P. Șeicaru, V. Moldovan, I. Comșa, Col. Boldea, S. Bornemisa, Aurel Vlad care a citit Moțiunea adoptată cu unanimitate. Prin ea se cere: despăgubirea integrală a Bisericilor și instituțiilor culturale, menținerea băncilor țărănești și acordarea unui credit de un miliard și jumătate Lei fără dobândă pentru salvarea economiei Ardealului românesc.

Î. P. Sf. Mitropolit Nicolae a anunțat vestea îmbucurătoare, că Guvernul a hotărât să restituie toate fondurile Bisericilor, pierdute de bănci pe urma conversiunii. S'a instituit și un sfat economic al Ardealului și Bănătului, hotărându-se ca o delegație condusă de Î. P. Sf. Mitropolit Nicolae să se prezinte cu Moțiunea la M. Sa Regele Carol II, la șeful guvernului și la Banca Națională.

Sfințirea bisericii din Săcătura.

Solemnitatea a început cu vecernia din seara zilei săvârșită în localul școlii confesionale, unde s'au săvârșit diferitele servicii divine în tot timpul cât au ținut lucrările.

În dimineața zilei de 6 Octombrie a. c., în sunetul clopotelor cari sunt o adevărată podoabă a bisericii, datorite de către mai mulți parohieni plecați în America, s'a făcut intrarea în parohie a Prea Cucernicului domn protopop Sorin I. Furdui și preoții din jur, dl Dragomir-Certeje, Nic. Oneț-Peleș, N. Săndulescu-Gârda-de-Jos, V. Todea-Gârda-de-Sus, M. Nicola-Arada-Horea, I. Todea-Albac, cari apoi secondați de preoții locului Gh. Iacob senior și Gh. Iacob junior capelan, îmbrăcați în odăjdii au început ceremonialul sfințirii apei în curtea școlii. De acolo înconjurați de parohieni și oaspeți convocați s'a îndreptat spre biserică frumos renovată. După înconjurarea ei, după citirea rugăciunilor, a stropirea și punerea pecetelilor sf. Mir pe preoți,

s'a purces la intrarea în biserică după care s'a început Utrenia și Sf. Liturghie. La sfârșit s'a oficiat parastas pentru toți ctitorii și binefăcătorii morți căruii apoi i-a urmat sf. Maslu.

Păr. protopop a rostit o cuvântare cu mult avânt, scoțând în relief meritele tuturor și îndemnând oamenii la alipirea către Biserică.

Îi răspunde în cuvinte mișcătoare preotul-capelan Gh. Iacob mulțumind în numele dsale și a parohienilor tuturor celor ce au participat, păr. prot. și fraților dsale colegi preoți prin a căror prezență s'a mărit serbarea.

Serbarea a luat sfârșit la orele 16 p. m., după ce toți cei de față au fost stropiți cu sf. apă și unși cu sf. Mir.

Un participant.

„*Îngăduiți-vă unii pe alții în dragoste, și căutați să păstrați unirea Duhului prin legătura păcii.*“

Efeseni, 4, 2—3.

FOILETON

Poezia teologică alui P. Cerna.

(Urmare)

În această lume există și după Cerna, bipolaritate psihică, există o tendință spre sferele superioare idealizate, și alta spre cele inferioare, senzuale. Această idee apare în poezia „Ideal.“ Când

„*Lucafărul senin răsare*

„*Umplând de vis văzduh și mare*“

Stropul de apă din întinderea mării adânci și bătute de furtună, simte atracția stelei ce răsărea. Ar voi să se înalțe la stea, simte cum îl străbate o rază din puterea-i lină, dar îl ține fixat de această lume o forță puternică,

„*Și 'n fundul mării liniștite*

„*Eu reapar senin în loc.*“

Viața stropului de apă depinde de a lucafărului

„*Cu raza ta mă nasc deodată*

„*Cu dânsa viața-mi se închee.*“

Poetul Vasile Al. George,¹⁾ compară valurile crescânde ale mării cu gândurile lui. Ambele tind spre cer, dar

„*Pornim rotop de valuri și toate mor de rând.*“

Panaît Cerna vrea să arate prin poezia „Ideal“ că omul s'ar ridica tot mai sus spre sferele cerești, dar sufletul lui e în materie și această materie e atras puternic de pământ, ceiace ne face să nu ne putem înălța spre sferele superioare.

Când merge „În fața altarului“ recunoaște că pe acest pământ i s'a dat

„*Fiere-amestecată cu nectar.*“

În suflet îi cântă viu nectarul și pentru aceasta

„*Tată și 'n pământ te-oiu lăuda*“

însă

„*Fruntea mi-o îngreue amarul.*“

Aceeași idee a unui contrast, a unei bipolarități o aflăm și aci. Această idee că lumea e din spirit și materie, că omul e din trup și suflet, că între ele e antitează, e generatoarea marilor sisteme metafizice, cari toate încearcă să stabilească un

¹⁾ Vezi I. Naghiu: „Un poet grănicer“, în Vatra Nr.

3—4, p. 97 urm.

raport între ele. Panaît Cerna nu încearcă să facă metafizică. Dacă Dumnezeu a făcut așa, înseamnă că așa e bine și nu altfel, și exclamă:

„*Doamne-al lumii fie voia ta.*“

Cerna e mulțumit cu felul cum e alcătuită această lume, și armonia ei îl face să laude pe Creator căruii i se supune. Nu încearcă să ajungă la cunoașterea esenței metafizice a lumii, probabil condus de maxima populară a lui Coșbuc:

„*Nu cerceta aceste legi*

„*Căci ești nebun când le 'nțelegi.*“

Cerna nu le „cercetează“ în sensul de a le comenta și de-a pronunța judecăți de valoare asupra lor, ci se mulțumește să le constate existența și să vadă în ele ceva făcut de cel „nepătruns“.

Ideea principală din poezia „Ideal“ o reia și într-o altă poezie, intitulată „În peșteră.“

În frumoasele construcții ale naturii maestre, formate cu atâta măiestrie în dealurile calcaroase,

„*De pe tavane întunecate*“

cad mereu

„*Șuvițe tainice de apă.*“

Capela din Câmpia-Turzii.

Ortodoxia de aici începe cu un orfelinat. Pentru duhovniceasca îngrijire a copiilor s'a înființat o capelă în corpul aceluiaș edificiu. Desvoltându-se cu timpul Industria Sârmei din localitate, numărul ortodocșilor a sporit.

După desființarea orfelinatului, capela rămâne mai departe ca un modest lăcaș de închinare pentru credincioșii noștri, atașați acum ca filie la parohia Vișoara. În timpul din urmă s'a simțit tot mai mult trebuința de a se consolida și întări treptat acest nucleu ortodox.

După străduințe și oboseli neînțetate, filia aceasta a devenit parohie primindu-și titularul ei. Din momentul acesta credincioșii știind că au preot statornic și se face slujbă regulat în toate Duminecile și sărbătorile, au început a cerceta și a arăta interes pentru biserică.

De îndată s'a văzut, că modesta capelă într'o singură încăpere cu un altar deschis și improvizat, nu mai poate satisface cerințele de estetic și ritual. Într'o ședință, membrii Consiliului parohial, au discutat toate mijloacele posibile pentru adunarea fondurilor necesare, în sumă de Lei 23.770 după devizul prezentat de anteprenor. Oricâte eforturi s'ar fi depus, n'am fi putut ajunge a ne realiza idealul, dacă n'ar fi fost la mijloc intervenția bunului nostru sprijinitor dl inginer Ioan Floașiu directorul Industriei Sârmei. Prin mijlocirea dsale, am primit aprobarea unui ajutor de 20.000 Lei dela Centrala Industriei Sârmei din Cluj, pentru transformarea capelei de aici. Cu această sumă imediat s'au început lucrările cari au făcut posibilă înfățișarea capelei într'un chip mai corespunzător și demn. Solemnitatea sfințirii capelei astfel adaptată, s'a făcut în Dumineca din 10 Noembrie a. c., începându-se cu slujba sfințirii apei, apoi utrenia și continuând cu sf. Liturghie la sfârșitul căreia parohul local a vorbit despre rostul bisericii ca lăcaș de închinare și folosul cercetării bisericii. De încheiere, în numele credincioșilor,

mulțumește dlui director I. Floașiu pentru concursul și ajutorul dat parohiei. Dorește ca și pe viitor să rămână statornic sprijinitor în opera pentru înălțarea bisericii pentru a păși pe urmele marilor ctitori ai eparhiei, întemeietori de așezăminte duhovnicești. Aduce vii mulțumiri dlui ing. agr B. Glușco pentru contribuția lucrului de mână ce a pus la dispoziție și în fine dlui Gh. Tolu conducătorul primei întreprinderi rom. de turnătorie pentru lucrarea iconostasului și ușei principale dela intrare. După dumnezeiasca slujbă, întreaga asistență trece în curte, unde s'a făcut slujba sfințirii celui dintâi clopot pe seama capelei. Clopotul în mărime de 250 kgr., valorează cca Lei 15 000, și este donația Industriei Sârmei.

După stropirea credincioșilor cu apă sfințită, solemnitatea a luat sfârșit.
Asistent.

Conferințele FOR-ului. Frăția Ortodoxă Română, secția Sibiu, a organizat un ciclu de conferințe care se va ține în aula Academiei teologice de 2 ori pe săptămână: Luni și Miercurea, la ora 8 seara. Miercuri, 27 c., va conferența p. prot. Trandafir Scorobet, despre: „*Încercări de înfrățire între biserici.*” Luni, 2 Decembrie, dl profesor Silviu Cozma, dela liceul „Gh. Lazăr”, despre: „*Confesiunile în imperiul român.*” Miercuri, în 4 Decembrie, prot. N. Colan, rectorul Academiei teologice despre: „*Portrete de tineri din evanghelie.*” Miercuri, 11 Decembrie, dl ing. Gh. Brânduș, despre: „*Granițele puterilor omenești.*” Luni, 16 Decembrie, preot Dr. N. Popovici, prof. la Academia teologică, despre: „*Mila creștină.*” Miercuri, 18 Decembrie, dl Dr. Ioan Sandu, dir. școlii normale „Andrei Șaguna”, despre: „*Din trecutul bisericii ortodoxe.*” Conferințele se vor încadra în declamări și coruri ale Academiei teologice, Reuniunii meseriașilor români, școalelor normale de fete și băieți și ale școalelor primare de aplicație.

INFORMAȚIUNI

Știre personală. *Î. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan a fost la Cluj în zilele de 26, 27 și 28 l. c., unde a prezidat cel dintâi congres economic al Ardealului, afirmând și prin acest act important rolul covârșitor al cârjei arhieresti în viața neamului nostru. Deodată cu Î. P. Sf. Sa au venit la Cluj și P. S. S. Arhierii Ioan al Armatei, Vasile al Caransebeșului și Andrei Crișanul. Toți au fost oaspeții P. Sf. nostru Episcop Nicolae.*

Ziua de 1 Decembrie 1918. Strălucitul eveniment istoric al Unirii dela Alba-Iulia va fi sărbătorit și în anul acesta în toate părțile țării cu deosebită însuflețire. Adunări publice și festivități școlare, conferințe și procesiuni, organizate sub auspiciile „Astrei” în Ardeal și ale Ligii Antirevizioniste în celelalte provincii, vor arăta însemnătatea Unirii și hotărârea nelincită a românilor de-a o apă împotriva oricărui dușman.

Comunicatul guvernului cu privire la Congresul economic al Ardealului ținut la Cluj:

„*Guvernul reexaminând situația institutelor românești de credit din Ardeal, primejduită de criza bancară și legile de conversiune, în urma cercetărilor făcute de Ministerul Finanțelor și Banca Națională, a hotărât să contribuie la reconstituirea fondurilor culturale și bisericesti depuse la aceste instituțiuni și să sprijine acțiunea Băncii Naționale pentru ca să continue cu stăruință ajutorarea și refacerea institutelor românești de credit necesare economiei naționale din Ardeal.*”

O biserică monumentală. Ardealul se împodobește cu un nou locaș de închinare, demn de prestigiul și misiunea bise-

ricii naționale. Este biserica din Sighișoara, de proporții mari și de-o arhitectură originală, ridicată prin ostenețele distinsului protopop Emilian Stoica. Pictura o execută eminentul artist A. Demian. Sfințirea din primăvara viitoare, va fi un praznic de mare bucurie a ortodoxiei și a neamului.

Înfometății din Basarabia. Se știe, că din cauza secetei, câteva județe din Basarabia n'au avut nici o recoltă, așa încât populația este expusă unei foamete cumplite. În deosebi este amenințată viața copiilor. Guvernul și Crucea Roșie au luat măsuri pentru ajutoare și colecte, pentru plasarea copiilor în aziluri și comune bine situate, din celelalte părți ale țării. Totuși strigătele de des-nădejde n'au încetat. E datorია noastră sfântă să participăm prin Biserică, la această acțiune creștină și națională, pentru salvarea fraților de peste Prut. Să dăm toți, cu dragă inimă, obolul nostru, în numele Domnului.

Minunile Maglavitului. Ziarele relatează mereu despre noui minuni, printre pelerinii dela Maglavit. Preotul Simion Radu din Cristurul-săcuesc, care a fost la fața locului, povestește despre opt cazuri de vindecări, întâmplare cu paralizici, orbi și surdo-muți. Ei mărturisesc cu adâncă smerenie și mișcătoare recunoștință cele ce le-a făcut lor Iisus, căruia i s'au rugat cu mare credință. Printre cei tămăduiți este și un orb din Blaj. N'ar strica să-l vadă și redactorii „Unirei.”

† **Maria Cunțan.** A murit în ziua de 24 Noembrie c., — în acest umed și posomorât început de iarnă, — poeta delicată și atât de generos înzestrată, Maria Cunțan. Și a dat sufletul în sanatoiu de tuberculoși dela Spitalul Filantropia din Bucu-

După ani de picurare, carbonatul de calciu, trecut prin faza de calcită, devine iar carbonat și formează acele minunate stalactite și stalactite, pe cari le admiră amatorii de excursii, și cari sunt așa de importante din punct de vedere speologic și geologic-mineralogic. Descrierea în versuri cadente și cu expresii într'o formă „veche și înțeleaptă” atractivă prin simplitatea ei, e numai simbolul, exemplificarea unui adevăr etico-psihologic. Ca și calcita din peșteri, în dezagregare spre a forma stalactite, se desprind lacrimile din sufletele noastre:

„*Și de furtuni nenumărate
Viața noastră-a tremurat.*”

Precum calcita ce picură cu încetul se transformă în carbonat de calciu și dă naștere unui corp nou, frumos și rezistent, tot așa în fața miilor de lacrimi și nenorociri:

„*Un suflet tânăr ne străbate
Și ne îndeamnă către cer
Din suferinți abia îndurate
Ne-am făurit armuri de fer.*”

Suferința deși pare rea și e urgisită de genul uman are un rol educativ — ea e producătoarea

caracterelor morale. Sfinții au fost produși de suferință. În trecutul Ardealului, suferința a fost aceea care ne-a întărit în credința strămoșească și în credința în energia și vitalitatea neamului și ne-a menținut pe un plan superior de atitudine morală.

Din mijlocul acestor suferințe sufletul, care e scânteia divină ascunsă în pumnul de țărăniță, se înalță spre Dumnezeu și încearcă să ridice și trupul. Dacă nu-i reușește să-l ridice, îi reușește măcar să spiritualizeze viața, s'o ridice din prozaitatea materialismului feroce. Caracterul mistic al sufletului lui Cerna îl face să invoce deseori pe Dumnezeu și în poeziile sale cu subiecte neteologice. De ex. în poezia „După un veac”, scrisă în contra Rusiei invoacă pe Dumnezeu să ne ajute:

„*Tu, Doamne al slavei! Duș ce n'are nume
Tu, care-ai vrut să fim și noi pe lume
Nu întoarce dela noi auzul.*”

Tot în Dumnezeu are încredere și atunci, când poporul românesc îl vede în pericol:

„*Coboară iar și adu-ne dreptate
Să știm și buni și răi de Dumnezeu.*”

Această legătură indisolubilă dintre patriotismul și creștinismul poeziei, ne amintește substanțiala frază rostită în ziua de 5 Martie 1933 la adunarea generală de constituire a Societății Frăția Ortodoxă Română de Î. P. S. Mitropolit Dr. Nicolae Bălan ¹⁾ „Rasa și ortodoxia sunt componentele originare ale substanței românești. Printre una ne-am așezat punctul arhimedic pe pământ, prin cealaltă ni s'a deschis cerul cu luminile lui — și așa ne-am menținut locul sub soare ca ceea ce suntem...”

Panaî Cerna rămâne unul dintre poezii creștini în cuget și n simțiri. Caracterul creștin și mistic al operei sale n'a fost apreciat și evidențiat până acuma. Dl Dragomirescu insistă asupra artei, dl Lovinescu asupra inspirației, iar ceilalți critici asupra naționalismului său și din păcate au avut și ocazia de a se pronunța asupra poeziilor compromițătoare sau erotice. Deschizând o scurtă analiză a ideilor sale teologice-religioase, vedem un nou caracter al său — acela de creștin.

(Va urma)

IOSIF E. NAGHIU, stud. teol.

¹⁾ Ortodoxia în mijlocul frământărilor de azi, p. 9.

rești. Cu ea piere o inimă plină de gingășie și un temperament de rasă. Versurile ei liniștite și calde, — cari au împodobit paginile „Luceafărului“ din Sibiu și ale „Semănătorului“ din București, — au dulceața și melancolia apusurilor noastre de soare. Artistă în adevăratul înțeles al cuvântului și româncă îndrăgostită de frumusețile unui pământ care i-a fost cu deosebire scump, Maria Cunțan a prins, cu foarte fericite mijloace, o parte din farmecul vieții dela țară, încadrată într'o atmosferă de dulce lirism.

Deplângem moartea acestei artiste, al cărei nume, — spre deosebire de acele ale atâtor preținși poeți, — s'a înscris și va rămâne, cu cinste, în poezia românească. Defuncta a fost fiica regretatului profesor de muzică bisericească Dimitrie Cunțan dela Seminarul Andreian din Sibiu. Dumnezeu să-i facă parte de bucuriile Cerului.

Legea numelui. E știut ce abuzuri se fac la noi de străinii vechi și noi cu schimbarea numelui, luându-și alte neaș românești, cu cari n'au absolut nimic comun. E un prejudiciu moral ce se aduce neamului însăș, prin aceste exproprieri neavenite din patrimoniul său. Guvernul a hotărât să vie cu un proiect de lege, chiar în sesiunea aceasta, restrângând schimbările de nume la cazurile când numele au un înțeles obscur sau imoral, și-i aduc titularului daune evidente.

Moțiune. Preoții din protoieria Gurahonț jud. Arad, în număr de 22, întruniți în conferință catihetică în comuna Pleșcuța, în ziua de 17 Noemvrie 1935, se solidarizează cu reprezentanții Eparhiei Aradului în dorința de a avea de episcop pe P. Sf. Sa arhierul Andrei Crișanul, care este fiul unui fost preot-protopop din acest ținut — și protestează împotriva acuzățiunii de regionalism. Președinte: Dr. R. Popa. Secretar: Gh. Cereanț.

Un roman educativ. Peste două săptămâni va ieși în editura Cărții Românești din București romanul intitulat: Taina arborelui de Myonga, datorită cunoscutei scriitoare dna Sanda I. Mateiu. Prin subiectul său, tratat original și plin de surprize, într'o atmosferă de înălțătoare puritate sufletească, romanul va fi un admirabil tovarăș al tineretului. Atragerea atenției părinților și profesorilor asupra lui, fiind unul din cele mai alese daruri de Crăciun.

O lege nouă a presei. Printre proiectele de legi anunțate de Mesagiul regal, este și acela privitor la presă. Detaliile încă nu se cunosc, dar

ziarele s'au și alarmat, vestind intenții grave în sarcina guvernului. Anume se plâng redactorii din strada Sărindar, că ar fi vorba să se pretindă în viitor răspunderi efective, anumite limite în tratarea problemelor și cautiune bănească. Dacă acestea sunt principiile de bază ale proiectului, nu înțelegem spaima și protestele articulate, deoarece ele nu fac decât să mai stăvilească puțin anarhia și desmățul atâtor gazete, cari pervertesc spiritul public.

Politica religioasă a României. Sub acest titlu dl prof. Onisifor Ghibu a ținut o conferință în București la sediul Societății femeilor ortodoxe. Domnia Sa a înșirat greșelile guvernelor în această materie, din cauza interesului slab al oamenilor politici față de problemele bisericești. A anunțat apoi a doua conferință despre Concordat. Un public numărös a răsplătit cu aplauze îndelungate expunerile atât de actuale ale dlui Ghibu.

A apărut: „Clujul Românesc“, Calendarul Eparhiei noastre, pe anul 1936. Prețul unui exemplar cu Șematism 30 Lei, fără Șematism 10 Lei. De vânzare la Librăria Eparhială, Cluj, Piața Cuza Vodă 6.

AVIZ! Au apărut Cărțile de religie pentru cl. V și VI primară, de Dr. A. Buzdug, prof. la Academia teol. din Cluj. Prețul 14 Lei una fiecare. Se pot comanda la Librăria Eparhială din Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 6.

BIBLIOGRAFIE

„Viața Ilustrată“, revista de frumos prestigiu intelectual ortodox, care iese la Sibiu, aduce în numărul pe Noemvrie c., articole, nuvele, schițe și versuri, semnate de dnii Octavian Goga, Lucian Bologa, A. Nanu, P. Possa, Dafna-Blagaiana, Horia Petra-Petrescu, Coriolan Bărbat, Dr. E. Dobrotă ș. a. Vitrina cărții, cronică internă și externă, viața veselă și numeroase ilustrațiuni complectează cuprinsul ei.

O recomandăm călduros preoțimii și intelectualilor Bisericii noastre ortodoxe. Abonamentul Lei 200, anual.

„Țara Bârsei“, binecunoscuta revistă brașoveană de sub diriguirea dlui Prof. Axente Banciu, închină, în bogatul său număr pe Noemvrie-Decemvrie c. alese pagini de recunoștință pomeneire lui Virgil Onițiu, dela a cărui moarte s'au implinit 20 de ani în 21 Oct. c. La acest capitol, dl Horia Teculescu semnează: Un ziditor de suflete: Virgil Onițiu, iar dl Dumitru Lăpădat, niște duioase amintiri din tinerețe.

La „partea literară“, semnează: Al. Ceășianu, Ecaterina Pitiș, Alex. Lascarov-Moldovanu ș. a.

Consiliul Eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 7498/1935.

Comunicat oficial.

În legătură cu rapoartele de sfârșit de an ale tuturor parohiilor, preoții vor face un tablou nominal despre toți cei ce au trecut dela alte biserici la biserica noastră sau dela biserica noastră la alte biserici, arătându-se dacă cei trecuți au împlinit formele legale sau nu și la care sau dela care biserică au trecut. Tablourile se vor înainta prin oficiile protopopești la noi.

Consiliul eparhial.

Nr. 7539/1935.

CIRCULARĂ

către toate oficiile protopopești și parohiale.

În conformitate cu adresa On. Minister al Cultelor Nr. 195146/22331 din 16 Noemvrie a. c., comunicăm — spre știre și conformare — că dl profesor Nicolae Iorga a înființat la Vălenii-de-Munte o școală de pictură bisericească, care a dat rezultate deplin satisfăcătoare pentru reînvierea vechei picturi bizantine, atât de valoroasă din punct de vedere tradițional și artistic. Recomandăm cu căldură aceasta școală tuturor parohiilor cari vor să-și zugrăvească din nou sau să-și repare zugrăveala în biserică.

Cluj, la 20 Noemvrie 1935.

Consiliul eparhial.

Nr. 7424/1935.

Comunicat oficial.

În vederea întocmirii listelor parohiale pentru anul viitor 1936, atragem din nou atențiunea preoțimii noastre asupra circularei noastre Nr. 6959 publicată în „Renașterea“ Nr. 50 din 1933.

Cluj, la 22 Noemvrie 1935.

Consiliul eparhial.

Nr. 7497/1935.

Comunicat oficial.

Prin decretul Regal Nr. 2684 din 19 Iunie 1931, publicat în Monitorul Oficial Nr. 226 din 28 Septemvrie 1931, medalia „Răsplata Muncii pentru Biserică“ s'a desființat, înlocuindu-se cu ordinul „Meritul Cultural“, compus din 4 clase decorații și două clase medalii.

C.uj, la 19 Noemvrie 1935.

Consiliul eparhial.

Nr. 7528/1935.

CIRCULARĂ

către P. O. Oficii protopopești și parohiale din Eparhia Clujului.

În legătură cu ordinul nostru Nr. 7132/1934 publicat în „Renașterea“ Nr. 50/1934 și pentru orientarea și conformarea parohiilor cari doresc să-și valorifice pădurile numai între sătenii respectivei comune, publicăm aici adresa lămuritoare a Inspectoratului regional silvic Cluj Nr. 15177—1935 din 14 Noemvrie a. c., în cuprinsul ei textual:

„Sfintei Episcopii ort. din Cluj:

La adresa Dv. Nr. 7219/1935, cu onoare Vă facem cunoscut, că valorificarea acelu material nu se poate face decât prin licitație publică, care trebuie ținută de organele noastre pe bază de acte de punere în exploa-

tare (delimitare, marcarea, inventariere, estimație cantitativă și în bani) regulat aprobate de noi.

Se poate admite însă ca aceste acte să se facă pe locuri de cele mai variate marimi și cu condițiuni speciale, că la licitație pot concura numai sătenii din comuna în chestiune și eventual cele vecine.

Licitația se poate ține și prin strigare, adecă fără oferte închise și sigilate, dacă valoarea de estimație a fiecărui lot în parte este inferioară valorii de 50.000 Lei.

Asemenea licitație se poate ține de comisiunea de licitație numită pe lângă ocolul nostru respectiv, fie la pădure, fie la primăria comunei în chestiune sau chiar la sediul Oficiului parohial Finciu, însă în astfel de eventualități urmează ca proprietarul materialului să supoarte cheltuelile de deplasare la fața locului pentru întreaga comisiune de licitație. Dacă la prima licitație s'ar putea vinde numai o parte din loturi, atunci pentru rest urmează a se ține o nouă licitație cu termen scurt de 10 zile.

Sătenii amatori vor putea concura individual sau asociați în grupuri la cumpărarea loturilor, pe care și-le aleg.

Prin aceasta procedură concurența se produce numai între săteni, excluzându-se elementele străine de profesie și cu capitaluri acaparatoare, așisderea se promovează spiritul, mândria și posibilitatea de emancipare a acestor săteni, care pot astfel ajunge și ei exploatare și comercianți de lemne, profitând de surplusul de valoare, care intră până acum în punga intermediarilor.

Acest mod de valorificare, care nu este exclus în mod expres de legile în vigoare, a dat oriunde s'a încercat pe teritoriul țării noastre rezultate peste aștețări, atât pentru proprietarul materialului lemnos, cât și pentru sătenii concurenți.

La cererea D-Voarștră sau a bisericii în chestiune Ocolul nostru este obligat să întocmească și să conducă toate lucrările în acest senz.

Se poate aplica această procedură la toate pădurile bisericilor precum și pentru materialele lemnoase donate lor de diverși proprietari administrați de stat, din punct de vedere tehnico-silvic.

Șeful Inspect. ing. insp. Gral silvic Indescifrabil.

(L. S.) Șeful serviciului Indescifrabil.

Consiliul eparhial.

POSTA REDACȚIEI

I. P., în Aiud. Prevedeam, că „Unirea“ o să se incurce rău în apărarea Episcopului dela Baia-mare. Fiindcă repetă cu aceeași incoștiență tot acuza idioată de „crimă națională“. Ci-că facem Episcopie prozelitistă în Maramurăș, spre stricarea Bisericii catolice de rit grec. Dar ce, după o asemenea Biserică se prăpădește neamul nostru? Care de două veacuri întreține desbinarea și ura între frați, împingându-i Episcopii la cărdășie cu Ungurii? Ce-au fost episcopii uniati dela Oradea și Lugoj decât focare create expres de Papa spre a infecta ortodoxia compactă din Biharia și Banat? Și acum cutează minusculei simbriași ai „Unirei“ să se răfoiască la noi. Iată, ce înseamnă insolența catolică de rit grec!

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.